

FELJEGYZÉS

A 2005/214/IB KERETHATÁROZATON ALAPULÓ, A MÁS TAGÁLLAMBAN MEGÁLLAPÍTOTT PÉNZBÜNTETÉS VÉGREHAJTÁSÁRA IRÁNYULÓ ELJÁRÁST KIEGÉSZÍTŐ ÖT SZABVÁNYOSÍTOTT FORMANYOMTATVÁNYHOZ

A Tanács 2005/214/IB kerethatározatát¹ a kölcsönös elismerés elvének a pénzbüntetésekre való alkalmazásáról 2005. február 24-én fogadták el. A jogszabály lehetővé teszi a bíróságok és közigazgatási hatóságok számára, hogy egy pénzbüntetést közvetlenül továbbítsanak egy másik uniós tagállam hatóságának, amely azt minden további alaki követelmény nélkül elismeri és végrehajtja. Az eljárás elsősorban azokban a helyzetekben alkalmazandó, amikor a pénzbírságot egy olyan személyre vetik ki, aki nem rendelkezik lakóhellyel a bűncselekmény elkövetése szerinti uniós országban, nem fizeti meg a pénzbírságot és majd elhagyja az adott ország területét. A kerethatározat végrehajtásának határidejeként 2007. március 22-ét határozták meg. 2017-ig csaknem minden tagállam átültette a kerethatározatot, és évente több ezer esetben kerül sor az ügyek különböző tagállamok közötti továbbítására.

A pénzbüntetés megállapításáról szóló határozat továbbításakor a kibocsátó állam köteles továbbítani egy (a kerethatározat mellékletben foglalt) tanúsítványt a határozatot végrehajtó tagállam nyelvén. A tanúsítványnak tartalmaznia kell minden lényeges információt, amely lehetővé teszi a végrehajtó állam számára a határozat elismerését és végrehajtását. A kerethatározatban foglalt egyik alapelv, hogy az eseteket az egyik tagállam hatáskörrel rendelkező hatósága közvetlenül továbbítja a másik tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságához. A kerethatározat több esetben is előírja, hogy az említett hatáskörrel rendelkező hatóságok az eljárás során egyeztessenek egymással vagy tájékoztassák egymást az eljárás lefolyásáról (pl. a kerethatározat 7., 9., 11., 12. és 15. cikkei). Ugyanakkor a kerethatározat nem ír elő szabályokat a kapcsolatfelvételre vonatkozó nyelvhasználatról.

Az elmúlt évek tapasztalatai bebizonyították, hogy szükség van további szabványosított formanyomtatványokra ahhoz, hogy egyszerűbbé váljon a hatáskörrel rendelkező hatóságok között az információk cseréje az egyes esetekben. Minden egyes, más tagállamban megállapított pénzbüntetés végrehajtására irányuló kérelmet rendszerint legalább két, a végrehajtó államtól a kibocsátó állam részére küldött levél követ, nevezetesen az ügy beérkezéséről/elfogadásáról szóló értesítés, valamint a végrehajtás végső kimeneteléről szóló értesítés. Néhány eset további információcserét tesz szükségessé az érintett államok között.

A kerethatározaton alapuló kiterjedt kapcsolattartás az EU-n belüli nyelvi különbségek miatt költséges és időigényes. Egyrészt a fordítási költségek miatt, másrészt gyakran sok időt emészt fel annak meghatározása, hogy miként értelmezendők egyes értesítések, továbbá a dokumentumok fordítása is időigényes.

Németország kezdeményezésére egy szakértői csoport olyan szabványosított formanyomtatványokat dolgozott ki, amelyek használata megkönnyíti a más tagállamban kirótt pénzbüntetés elismerésének és végrehajtásának folyamatát, anélkül, hogy további fordításra lenne szükség.

¹ HL L 76., 2005.3.22., 16. o.

Az öt szabványosított formanyomtatvány nincs hatással a kerethatározat lényegi tartalmára és nem jár joghatással. A formanyomtatványok használatáról az adott nemzeti hatóságok szigorúan önkéntes alapon döntenek. Ugyanakkor a tagállamoknak érdemes ösztönözniük a formanyomtatványok használatát, mivel ez megkönnyítené a más országokban kivetett pénzbüntetések kerethatározat szerinti végrehajtását, és csökkentené az eljáráshoz kapcsolódó pénzügyi és adminisztratív terheket.

A formanyomtatványokban szereplő információk jövőbeli elektronikus cseréjére egy későbbi szakaszban kerülhet sor.

A SZAKÉRTŐI CSOPORT MÓDSZERTANA

Megközelítés

Az Európai Tanács COPEN munkacsoportja 2016. április 13-i ülésén Németország kezdeményezésére néhány tagállam részvételével szakértői csoport létrehozását javasolta szabványosított formanyomtatvány(ok) megvitatására és kidolgozására, amelyek használatával egyszerűbbé válik a pénzbüntetések más tagállamban végrehajtása. Az Európai Bizottság vállalta a tervezet kidolgozásában való részvételt és a szervezést.

Lengyel, finn, német és hollandi szakértők önkéntes alapon működtek közre a formanyomtatványok kidolgozásában. Két szakértői ülésre (2016. október 16-án és 2016. november 22-én) került sor a Jogértvényesülési és Fogyasztópolitikai Főigazgatóságon (DG JUST). Ezen üléseken megvitatásra kerültek a különböző ötletek és kidolgozásra kerültek a különféle formanyomtatványok. A szakértői csoport munkájának eredményét a COPEN 2016. december 16-i ülésén² ismertették a tagállamokkal. A tagállamok írásbeli észrevételei alapján a szakértők átdolgozták az öt formanyomtatványt. Jelen ***Feljegyzés célja a formanyomtatványok létrehozása alapjául szolgáló okok ismertetése, az egyes formanyomtatványok részletes ismertetése, és ezáltal annak lehetővé tétele, hogy a gyakorlati szakemberek megfelelően használják a formanyomtatványokat mindennapi munkájuk során.*** A COPEN 2017. június 21-i ülésén megvitták és elfogadták a formanyomtatványok szövegét³.

A szakértői csoport által választott megközelítés a kerethatározat belső logikáját/rendszerét követi, valamint a csoport tagjainak legalább öt évnyi, a kerethatározat alapján végzett gyakorlati tapasztalatán alapul. A formanyomtatványok kidolgozásának kiindulópontja a más tagállamokban kivetett pénzbüntetés végrehajtására irányuló eljárás volt, különös figyelemmel a sikeres végrehajtáshoz szükséges információkra, valamint a kibocsátó és a végrehajtó állam között szükséges információcserére.

Miért van szükség öt formanyomtatványra?

Az öt formanyomtatvány létrehozása arra irányult, hogy segítségükkel kielégíthetők legyenek a végrehajtási eljárás folyamán felmerülő, különböző információkra vonatkozó igények. Bár néhány tagállam felkérte a szakértőket, hogy fontolják meg a formanyomtatványok számának csökkentését a különféle nyomtatványok egyes szempontjainak összevonása révén, a szakértők ismételt mérlegelését követően az a döntés született, hogy fenntartják az öt formanyomtatványra vonatkozó elképzelést. A legfőbb érv az, hogy az öt formanyomtatvány az eljárás különböző vetületeire vonatkozik. Az 1.–3. sz. formanyomtatványokat használják majd a leggyakrabban. Az, hogy az összes információt, különösen a fizetési eljárásra vonatkozóan, nem egyetlen formanyomtatvány részét képezi,

² 14898/16 JAI 1007 COPEN 361 EJN 83 dokumentumok.

³ 9610/17 JAI 540 COPEN 177 EJN 39 dokumentumok.

egyszerűbbé teszi a hatáskörrel rendelkező hatóság napi szintű munkáját. Emellett, mivel a formanyomtatványok használata nem kötelező, a tagállamok szükség esetén szabadon dönthetnek arról, hogy mely formanyomtatványokat veszik igénybe az adott helyzetnek megfelelően.

Az ügykezelők napi munkájának és a formanyomtatványok használatának megkönnyítése érdekében a formanyomtatványoknak 23 uniós nyelven állnak rendelkezésre.

A FORMANYOMTATVÁNYOK ISMERTETÉSE

1. sz. formanyomtatvány

A kerethatározat 11., 12. és 15. cikke alapján a kibocsátó állam hatáskörrel rendelkező hatósága köteles rendelkezésre bocsátani bizonyos információkat a végrehajtó állam hatáskörrel rendelkező hatóságának. E kommunikáció megkönnyítésére a szakértői csoport az 1. sz. formanyomtatvány használatát javasolja. A két legfőbb pont az önkéntes fizetés (d. pont) és a végrehajtás teljes vagy részleges megszüntetése (e. pont).

2. sz. formanyomtatvány (teljes körű elismerés) és 3. sz. formanyomtatvány (teljes körű végrehajtás)

A 2. sz. és 3. sz. formanyomtatvány lefedi a kerethatározat szerinti két leggyakrabban használt, nevezetesen a teljes körű elismerésről és a teljes körű végrehajtásról szóló értesítést. Ez az oka annak, hogy ez a két formanyomtatvány megelőzi a sorban az összes egyéb lehetséges eljárási lehetőséget tartalmazó másik két formanyomtatványt (4. sz. és 5. sz. formanyomtatvány).

2. sz. formanyomtatvány (teljes körű elismerés)

A 2. sz. és 4. sz. formanyomtatvány azokra az információkra vonatkozik, amelyeket a végrehajtó állam a határozat elfogadásáról és végrehajtásáról szóló határozat kapcsán köteles továbbítani a kibocsátó államnak. A gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy az esetek többségében a határozatokat teljes körűen elismerik (Hollandiában például az esetek 97 %-ában). Ezért került sor egy különálló és mindenekelőtt rövid formanyomtatvány kidolgozására. Ezen esetekben a végrehajtó állam hatáskörrel rendelkező/központi hatóságának mindössze egyetlen formanyomtatványt kell használnia, amelyen bejelöli a megfelelő négyzetet, megadja a vonatkozó összeget és továbbítja a formanyomtatványt a kibocsátó államnak. Ez könnyen megtehető és az illetékesnek nem kell foglalkoznia az eljárás összes egyéb lehetséges kimenetelével. A kibocsátó állam hatáskörrel rendelkező hatósága pedig szintén azonnal tudni fogja, mit jelent a beérkezett értesítés, még akkor is, ha azt a végrehajtó állam nyelvéen írták.

3. sz. formanyomtatvány (teljes körű végrehajtás)

A 3. sz. és 5. sz. formanyomtatványon azokat az információkat tartalmazza, amelyeket a végrehajtó államnak a kibocsátó állam felé kell továbbítani a végrehajtási eljárásról, annak eredményéről. Az elismerést követően, a tapasztalatok szerint, a pénzbüntetést az esetek többségében teljes mértékben megfizetik. Tekintettel ezen esetek nagy számára egy különálló és rövid formanyomtatvány került kidolgozásra. Hasonlóan a teljes körű elismerés esetéhez, a végrehajtó állam hatáskörrel rendelkező hatóságának mindössze egyetlen formanyomtatványt kell használnia, amelyen bejelöli a megfelelő négyzetet, megadja a vonatkozó összeget és továbbítja a formanyomtatványt a kibocsátó államnak.

4. sz. formanyomtatvány (részleges elismerés és az elismerés teljes megtagadása) és 5. sz. formanyomtatvány (a határozat végrehajtásának kimenetele):

A teljes körű elismerés és a teljes körű kifizetés eseteire a 2. sz. és 3. sz. formanyomtatvány vonatkozik, emellett azonban szükség van a többi lehetséges eljárási eredmény lefedésére is. A szakértői csoport ezért két további formanyomtatványt dolgozott ki, amelyek egyértelmű különbséget tesznek az elismerési szakasz (4. sz. formanyomtatvány) és a végrehajtási eljárás (5. sz. formanyomtatvány) között.

4. sz. formanyomtatvány

Ez a formanyomtatvány az elismerési szakaszhoz kapcsolódik és valamennyi lehetséges eredményt érinti a teljes elismerés kivételével.

Az elsőként megadandó információk (d.1. és d.2. pont) a legfontosabbak. Mi volt az elismerési eljárás kimenetele – az elismerés teljes megtagadása vagy a részleges elismerés? – a részleges elismerés esetében: a határozatban szereplő összeg mely arányban került elismerésre?

A következő kérdés arra vonatkozik, hogy miért nem kerül a határozat teljes mértékben elismerésre. E kérdés megválaszolásához a 4. sz. formanyomtatvány felsorolja a részleges elismerés, illetve az elismerés teljes megtagadásának különböző okait:

- A 4. sz. formanyomtatvány elsőként a megtagadásnak a kerethatározat 7. cikkében és 20. cikkének (3) bekezdésében felsorolt okait sorolja fel (d.3. pont)
- A megtagadásnak a kerethatározat 7. cikkében és 20. cikkének (3) bekezdésében felsorolt okain kívüli egyéb okait (például az érintett személy halála) a d.4. pont tartalmazza. Abban az esetben, ha ezen okok egyike fennáll, formailag nincs olyan ok (tartózkodási hely vagy jövedelem a végrehajtó államban), amelyre tekintettel az esetet a végrehajtó államhoz továbbítani kellene (a kerethatározat 4. cikkének (1) bekezdése).

A határozat részleges elismerésére vonatkozó információon túl további információk is lényegesek lehetnek a pénzbüntetés elismert részével kapcsolatban. Ezek az információk megadhatóak, amennyiben már a határozat idején rendelkezésre állnak (e. pont):

- Néhány végrehajtó állam egyetlen határozatban hoz döntést egy más tagállamban hozott határozat elismeréséről és a részletfizetés engedélyezéséről. A részletfizetés engedélyezésére vonatkozó információ igen hasznos lehet azon kibocsátó államok számára, amelyekben a részletfizetés engedélyezése kihat az elévülési időre. Az e.1. pont ezen információ feltüntetésére szolgál.
- Az e.2. és e.3. pontban további olyan szempontok szerepelnek, amelyek megindokolhatják, hogy a fizetendő összeg miért alacsonyabb, mint a tanúsítványban megadott pénzbüntetés teljes összege.

5. sz. formanyomtatvány (a határozat végrehajtásának kimenetele)

Mivel külön formanyomtatványok szolgálnak a teljes körű elismerés, a teljes körű végrehajtás, valamint a részleges elismerés és az elismerés teljes megtagadásának eseteire, szükség volt egy olyan formanyomtatványra, amely lefedi a végrehajtás kimenetelének egyéb lehetséges eseteit (5. sz. formanyomtatvány).

Egyes végrehajtó államokban a részletfizetés nem engedélyezhető az elismerés megállapításáról szóló határozatban, hanem azt a végrehajtási eljárás későbbi szakaszában egy külön döntésben engedélyezik. A részletfizetés engedélyezésére vonatkozó információ igen hasznos lehet azon kibocsátó államok számára, amelyekben a részletfizetés engedélyezése kihat az elévülési időre. Ezért ezt az információt az 5. sz. formanyomtatvány is tartalmazza, igaz, eltérő szempontok miatt (d. pont).

A végrehajtást megszüntetésekor az elsőként feltüntetendő információ a végrehajtás megszüntetésnek időpontja, illetve a végrehajtás kimenetele, amelyeket az e.1. és e.2. pontokban kell megadni.

Ha a határozat elismerését követően sor került valamely összeg levonására, ezt az információt az e.3. pontban kell közölni.

Az e.4. pont felsorolja a végrehajtás megszüntetésének okait (amennyiben az ok nem a teljes körű végrehajtás). Az e.4. pont a kerethatározat 12. cikkének (2) bekezdésében, 11. cikkének (1) bekezdésében és 9. cikkének (1) bekezdésében felsorolt megszüntetési okokra vonatkozik. Mivel a kerethatározat 9. cikkének (1) bekezdése a megszüntetési okokra a végrehajtó állam joga alapján hivatkozik, a formanyomtatvány ezen részében a leggyakoribb megszüntetési okok mellett „egyéb okok” is megadhatók.
